

Treba iti nazaj, voz pobirat pod breg.

V procesiji prylečejo vse ostanke na dvorišče. Tine je nosil le svojo slabo voljo, dva druga sta pa nesla pretrgani voz. Janezek je pa ožemal mokri klobuk, drugi pa vlekli bučne kose, kolikor so jih mogli še dobiti po travi.

— — — Tako je vozil Tine s svojimi tovariši buče.

S. Savin:

Lev.

(Iz vesele ure predavanja.)

Nikar se ne prestrašite! Sicer je lev res huda zver, ali tako huda pa le ni, da bi kar s papirja skočil kakemu malemu čitatelju v radovedni obraz.

Pravzaprav je pa le huda zver. Samo poslušajte, kadar kdo zakliče: »Lev!« Ali pa sami zakričite: »Lev! Le-e-e-e-v!« Ali vas ni groza? Ali vam ne stopijo kar lasje pokonci? — Ne? — No, boste že videli, kadar pride pravi pravcati lev do vas! Še teči ne boste mogli od samega strahu. Kar obsedeli boste in od groze zazijali, morda še bolj ko lev, da se vam bo videlo noter v želodček. Le pazite, da ne bo takrat preveč poln dobrih stvari: klobasic, medu, piškotov ali potic ali česa podobnega. Sicer bo lev kar »ham naredil«, pa ne bo več ne vas ne vaših dobrodrednih želodčkov.

In ker res znate priti kdaj v tako veliko nevarnost, da bi vas pohampal lev, morate pa že naprej vedeti, kakšen je. Sicer ga ne boste poznali in niti vedeli ne boste, kakšni živali bi dobro teknili za malico.

No, kakšen pa je ta grozni lev, ta požrešna zverina, boste vprašali?

Lev je žival, ki ima glavo, trup, štiri noge in rep. Boste dejali: to ima pa vsaka žival! — Seveda ima vsaka žival vse to. Saj, če ne bi imela glave, bi ne mogla jesti in nič ne bi videla ne slišala; če bi ne imela trupa, ne bi mogla držati skupaj glave in nog in repa; in če ne bi imela vseh štirih nog, bi šepala; in če bi bila brez repa, se ne bi mogla braniti muh. — Toda treba je vedeti, kakšno glavo, kakšne noge, kakšen rep in kakšen trup ima lev. Potem ga boste pa poznali.

Če boste srečali leva, boste najprej videli, da je velik. Veste, en meter je visok in malo več, skoro še polovico toliko pa dolg. Pobarvan je včasih sivkasto-rjavo, včasih pa rjavo-sivkasto, včasih rumeno-rdeče, in zopet včasih rdečkasto-rumeno, kakršna je pač okolica, kjer živi. Tako je včasih podoben barvi tal, kjer preži skrit, da ga šele na majhno daljavo razločiti od okolice. Tako, okolici podobno barvo ima pa zato, da se skriva pred sovražniki in da lažje ujame svoj plen. Malo čudno je res,

Lev.

da rabi zverina, ki mu pravijo ljudje radi njegove lepote in mogočnosti »kralj živali« takega varstva! Ali, kot veste, previdnost nikdar ne škoduje, in modri Bog je dal vsakemu bitju in tudi vsaki živali vsega, česar rabi, da more živeti.

Če pridete levu bliže, zapazite, da ima veliko okroglo glavo, okrog gobca pa mogočne brke, še večje ko vaša muca doma. In po čelu in vratu je ves porastel z dolgo, lepo dlako, grivo, ki je malo temnejša ko barva telesa.

Rekel sem že, da ima lev mustače še večje ko vaša muca. Ej, to se boste začudili, če vam še nekaj povem. Veste, vaša mačka je pravzaprav majhen lev, ali lev pravzaprav zelo velika mačka! — No, ta nas pa vleče za nos, boste rekli? — E, pa prav nič! Samo, kako naj vam to raztolmačim, da me boste razumeli? — Aha, že vem!

V vaši šoli je veliko otrok. Eni so pridni drugi manj pridni, tretji leni, četrti zelo leni, peti poredni itd. Vzemi samo pridne, lene in poredne. To bi bile tri vrste učencev. Toda med pridnimi niso vsi enaki, med lenimi tudi ne, med porednimi tudi ne. Med pridnimi so eni veliki, drugi majhni, tretji suhi, četrti debeli itd. Enako je med lenimi, enako med porednimi, enako med drugimi. — Vidite, prav tako je pa pri živalih tudi. Ene so ustvarjene tako, da jed prežvekujejo. Med te spadajo govedi, ovce, koze, antilope. Vse te imajo roge. — Potem štejemo semkaj take prežvekovalke, ki imajo rogovje, to so srne, jeleni. Med onimi, ki prežvekujejo, so celo kamele ali velblodi. Vse te in še mnoge druge živali štejemo med prežvekovalce, ker imajo skupno to lastnost, da prežvekujejo. Ločimo pa jih med seboj zopet one posebej, ki imajo roge, druge, ki imajo rogovje, tretje, ki imajo na podplatih žulje itd.

Prav tako prištevamo leva v posebni razred živali, ki jim pravimo zveri. Te imajo to lastnost, da si hrano preskrbe z ropanjem drugih živali. Vso to vrsto roparic pa delimo po raznih znakih v plemena. Tako imamo pleme psov, ki jim prištevamo volkove, lisice, šakale in domače pse. Vse te pasje vrste imajo precej podobne lastnosti: vsi lajajo ali tulijo, imajo precej enake kremplje in tako.

Najbolj divje in pa najlepše zveri so pa mačke. V to mačje pleme štejemo one roparice, ki na zelo enak način ropajo in imajo za to ropanje tudi zelo enako ustvarjene ude in čute. Vse so vitkega telesa, imajo bister sluh in vid, posebne vrste zob, da morejo ž njimi razmesariti ugrabljene živali; kremplje, ki jih lahko skrijejo v posebne mešičke na nogah. Noge pa nalašč ustvarjene za skok.

Vse te mačke pa so si spet v marsičem različne. Ene so velike, druge majhne, tretje srednje. Nekatere živé pri ljudeh (domače mačke), druge po drevju (divje mačke), tretje po bolj močvirnatih krajih (tigri, leopardi) in med mnogimi drugimi tudi naš lev, ki živi najrajši v južnih, vročih krajih, na strašansko velikih travnikih in puštinjah, ki jim pravimo stepe.

Zdaj, ko veste, da spadata lev in vaša domača muca oba v isto pleme, vam bo lahko dopovedati, kakšen je lev. Kot so v družini otroci podobni atu in mami, samo da so majhni, tako je lev podoben zelo vaši mucii, samo da je veliko večji. Mislite si vašo brezasto mucu takole: vsa je rjavkasto-rumeno pobarvana, po čelu in po vratu ima malo temnejšo dolgo grivo in na koncu repa pa čop kot vaša sivka. Če si mislite zdaj to tako našemljeno mucu en meter visoko in to od tal do ramen, in en ter pol metra dolgo, z ognjeno-bliskajočimi se očmi, s širokimi močnimi prsi, velikimi kremplji in z odprtim gobcem, ki izpušča grozno tuleče glasove in išče, kje bi bilo kaj krvavega zanj — pa imate pred seboj leva, kralja stepe.

Oj, in kakšno moč vam ima ta zverina! Z repom ubije na en udar človeka, z životom zlomi zebram in antilopam križ, kadar skoči nanje in jih zadavi z ostrimi zobmi, pograbi za vrat, ga jim raztrga in jih v gobcu odnese v svoj brlog. In s tako težo v gobcu more preskočiti tudi do 2 metra visoko ogrado.

Pa kako je pri tej svoji moči še zvita ta beštija! Preden gre na lov (lovi namreč le v mraku in ponoči, podnevi pa spi v svojem brlogu, ter hrusta), zarjove, da zatrepetajo vse živali daleč naokrog. Potem se pa splazi prav potihoma kaksi vodi, kamor hodijo pit žejne živali, in se skrije tam za grm. Komaj pride žejna antilopa ali kaka druga žival, ki ima dobro meso, da bi si utešila žejo, ji skoči lev na hrbet, jo s tem pobije na tla, zdrobi ji z zobmi kosti na tilniku in zasadi ostre zobe v meso ter odnese ubogo žival v svoj brlog. Tam jo raztrga z zobmi v velike kose in jih požre. Ker pa teh kosov ne more še dobro zgrizti, mu je pa Bog dal zelo širok požiralnik in v želodcu take vrste tekočino, da se v nji to meso in kosti raztaja, kakor sladkor v kavi.

Levja samica, ki ji pravimo levinja, je levu sicer zelo podobna, samo grive nima po čelu in po vratu in pa malo manjša je.

Vem, da se zdaj grozno bojite tega divjeega leva, ko sem vam ga tako strašno opisal. No, pa ne bojte se ga preveč! Prvič, pravijo, da ta zverina, če ni zelo stradana in lačna, pusti človeka pri miru, če ji tudi on da mir. Drugič pa živi ta divja žival daleč od nas, v vročih krajih Afrike, Amerike in Azije, tam, kjer so ljudje od vročine tako črni ali rjavi, da se z nobenim milom ne morejo umiti. In kar malo zdi se mi, da se lev drži rad pri ljudeh, ki niso umiti. Zato pa le pazite, fantki in deklice, da ne boste pisano gledali mila, ali pa kričali, kadar vas hočejo mamica umiti, sicer se zna zgoditi, da pride še k vam v vas lev. In ta, zdaj veste, vas prav lahko pospravi za malico v svoj veliki želodec.

Sicer pa upam, da se vsi radi umivate? Zato nimam strahu, da bi prišel lev k vam. Če bi se pa vendar kdaj tako daleč zmotil, da bi vas prišel pogledat in vas hotel požreti, me pa pridite poklicat, da vam pomagam. Saj spoznali ga boste zdaj že lahko, ko sem vam povedal, kakšen je.

